EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA,

joka sisältää huomautukset päätökseen myöntää vastuuvapaus Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston johtajalle talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2003

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston varainhoitovuoden 2003 tilinpäätöksestä sekä viraston vastaukset ([1]),

— ottaa huomioon neuvoston 8. maaliskuuta 2005 antaman suosituksen (6851/2005 – C6-0069/2005),

— ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen ja erityisesti sen 276 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25. kesäkuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 ([2]) ja erityisesti sen 185 artiklan ja Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 2062/94 muuttamisesta 18. kesäkuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1654/2003 ([3]) ja erityisesti sen 14 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 185 artiklassa tarkoitettuja elimiä koskevasta varainhoidon puiteasetuksesta 19. marraskuuta 2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002 ([4]) ja erityisesti sen 94 artiklan,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 70 ja 71 artiklan sekä liitteen V,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A6-0074/2005),

A. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin mainitsee edellä mainitussa kertomuksessa saaneensa riittävän varmuuden siitä, että 31. joulukuuta 2003 päättyneen varainhoitovuoden tilinpäätös on luotettava ja tilien perustana olevat toimet ovat kaiken kaikkiaan lailliset ja asianmukaiset,

B. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti myönsi 21. huhtikuuta 2004 Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston johtajalle vastuuvapauden ([5]) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2002 ja että vastuuvapauspäätökseen liittyvässä päätöslauselmassa Euroopan parlamentti muun muassa

— korosti, että viraston olisi parannettava toimintansa ohjelmointia, jotta vähennetään määrärahojen huomattavaa siirtymistä,

— kehotti virastoa käyttämään pk-yritysten rahoitusohjelmaa 2002 hallinnoitaessa saatuja kokemuksia, jotta myöhemmät ohjelmat hoidettaisiin kurinalaisemmin ja rahalle saataisiin varmistettua parempi vastine,

([1]) EUVL C 324, 30.12.2004, s. 1.
([2]) EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.
([3]) EUVL L 245, 29.9.2003, s. 38.
([4]) EYVL L 357, 31.12.2002, s. 72.
([5]) EUVL L 330, 4.11.2004, s. 8.

1. panee merkille seuraavat määrät Euroopan työturvallisuus- ja työterveysviraston tileillä varainhoitovuosina 2003 ja 2002;

Tulostili ja tase varainhoitovuosilta 2003 ja 2002

(1 000 euroa)

	2003	2002
Tulot		
Yhteisön tuet	11 641	12 324
Muut tuet	66	252
Muut tulot	157	81
Phare-tulot	824	0
Tulot yhteensä (a)	**12 688**	**12 657**
Menot		
Henkilöstö – talousarvion I osasto		
Maksut	3 245	3 024
Siirretyt määrärahat	87	136
Hallinto – talousarvion II osasto		
Maksut	1 146	1 140
Siirretyt määrärahat	186	247
Toiminta – taiousarvion III osasto		
Maksut	2 559	2 030
Siirretyt määrärahat	5 859	5 623
Phare-menot		
Maksut	548	0
Siirretyt määrärahat	502	0
Menot yhteensä (b)	**14 131**	**12 199**
Varainhoitovuoden tulos (c = a – b) [1]	**– 1 443**	**458**
Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretty saldo	– 1 108	– 2 185
Siirretyt ja peruuntuneet määrärahat	766	609
Edelliseltä varainhoitovuodelta siirretyt uudelleen käytettäväksi tarkoitetut tulot, joita ei käytetty uudelleen	1	0
Vuonna 2002 peruuntunutta sitoumusta koskevat maksut	– 191	0
Kurssierot	4	4
Siirtovelat ja siirtosaamiset	– 16	7
Varainhoitovuoden tulos ilman oikaisuja (d)	**– 1 987**	**– 1 108**
Takaisin perittävät talousarviotulot	850	0
Takaisin perittävät muut tulot	3	0
Irtaimen omaisuuden hankinta	207	0
Poistot [2]	– 186	0
Sekalaiset menot	– 1	0
Oikaisut (e)	**873**	**0**
Varainhoitovuoden saldo (d + e) [3]	**– 1 113**	**– 1 108**

[1] Laskettu 22 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 15 artiklan periaatteiden mukaisesti (EYVL L 130, 31.5.2000, s. 8).
[2] Virasto teki vuonna 2003 ensimmäistä kertaa käyttöomaisuutta koskevia poistoja.
[3] Kirjanpidon negatiivinen saldo johtuu siitä, että siirrot rinnastetaan edelleen kuluihin ilman oikaisuja. Kyseistä oikaisua koskevan karkean arvion mukaan varainhoitovuoden todellinen saldo on miljoona euroa.
Huom. Summissa voi olla pyöristämisestä johtuvia eroja.
Lähde: Virastolta saadut tiedot. Taulukoissa annetaan yhteenveto viraston omaan tilinpäätökseen sisältyvistä tiedoista.

2. panee tyytyväisenä merkille viraston pyrkimykset, jotka johtivat sen toimintamäärärahojen siirtymisen huomattavaan vähenemiseen; on tilintarkastustuomioistuimen kanssa samaa mieltä siitä, että kyseisten määrärahojen siirtymisosuus on edelleen korkea; edellyttää, että virasto ryhtyy lisäponnisteluihin siirtymän vähentämiseksi edelleen;

3. pyytää virastoa tässä yhteydessä laatimaan suunnitelman siirtymän leikkaamiseksi ja asettamaan vuosittaisia leikkaustavoitteita, jotka ovat yhteensopivia sen vuosiohjelman toteutussyklin kanssa;

4. pyytää virastoa ilmoittamaan selkeästi, mitkä sen toiminnot hyötyisivät eniten jaksotettujen määrärahojen käytöstä rahoituksessa;

5. toistaa virastolle esittämänsä pyynnön tiukan ohjelmoinnin soveltamisesta ja toiminnan seurannan parantamisesta; pyytää virastoa jatkamaan ponnistelujaan määrittääkseen paremmin kohdennettuja ja realistisempia toimintatavoitteita, kuten komission arvioinnissa virastosta vuonna 2003 ehdotettiin;

6. panee merkille viraston selvityksen sen työohjelman toteuttamisesta yhteistyössä entistä harvalukuisempien teemakeskusten kanssa; kehottaa virastoa esittelemään vuoden 2004 toimintakertomuksessaan teemakeskusten kanssa toteutetusta yhteistyöstä saatujen kokemusten analyysin, joka mainitaan viraston perustamissäädöksessä, ja selvittämään tämän yhteistyömallin edut ja haitat; pyytää virastoa lisäksi tähdentämään kertomuksessaan tähän mennessä saatujen tulosten tuomaa lisäarvoa; rohkaisee virastoa tehostamaan edelleen teemakeskusten ilmoittamien kustannusten seurantaa ja valvontaa ja pyytämään ulkoista tilintarkastajaa varmentamaan niiden toiminnan, kuten tilintarkastustuomioistuin on ehdottanut;

7. pitää tasa-arvosuunnitelman puuttumista valitettavana ja edellyttää, että virasto laatii suunnitelman lähitulevaisuudessa, jotta siitä voi tulla tasa-arvoa edistävä työnantaja; edellyttää, että virasto ei huomioi tasa-arvoasioita ainoastaan rekrytointivaiheessa vaan toimii myös proaktiivisesti ja pitkällä aikavälillä tasa-arvon edistämiseksi;

8. panee tyytyväisenä merkille viraston sitoutumisen toimintaansa koskevien tietojen jakamiseen kansalaisille ja toivoo näkevänsä lisätoimia viraston tiedotus- ja viestintästrategian kehittämiseksi ja vahvistamiseksi;

Yleiset näkökohdat komissiolle ja erillisvirastoille

9. palauttaa mieliin kantansa siitä, että vaikka parlamentti tuki komission pyrkimyksiä vahvistaa rajattu määrä malleja ainakin tulevien ”sääntelyvirastojen” osalta, parlamentti katsoi, että nykyisten ja tulevien virastojen rakenne ansaitsee tarkan harkinnan interinstitutionaalisella tasolla; korostaa myös, että ennen kuin komissio määrittelee edellytykset sääntelyvirastojen käytölle olisi laadittava toimielinten välinen sopimus, jossa vahvistetaan yhteiset suuntaviivat; katsoo, että tämä pitäisi toteuttaa ennen kuin virastojen rakenteille vahvistetaan yhdenmukaistettu kehys;

10. panee merkille komission kannan [1], joka koskee tehtävien toimeenpanovastuun delegointia yksiköille, virastot mukaan lukien, kun on kyse muusta kuin komission ydinhallinnosta; katsoo, että tämä ei vastaa parlamentin pyyntöön, joka koskee olemassa olevien virastojen rakenteen tarkkaa harkintaa toimielinten kesken; pyytääkin komissiota esittämään selvennyksiä tältä osin samoin kuin tulevasta yleisestä toimielinten välisestä sopimuksesta, joka koskee rahoitusnäkymien sisällä tai rinnakkain niiden kanssa vahvistettavia uusia järjestelyjä [2];

11. pyytää komissiota organisoimaan ja toteuttamaan keskipitkällä aikavälillä (esimerkiksi kolmen vuoden välein) yleisanalyysin kustakin yksittäisestä virastosta tehdyistä arvioinneista, jotta voidaan

   a) tehdä johtopäätöksiä viraston toiminnan yhtenäisyydestä Euroopan unionin politiikkojen kanssa yleensä ottaen sekä olemassa olevasta tai tulevaisuudessa aikaan saatavasta synergiasta virastojen ja komission osastojen välillä ja niiden välisten päällekkäisyyksien välttämisestä;

[1] Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Yhteisen tulevaisuuden rakentaminen. Politiikan haasteet ja rahoitusmahdollisuudet laajentuneessa unionissa 2007–2013”, liite 1 (KOM(2004) 0101, s. 38).

[2] Ks. vuoden 2002 vastuuvapausmenettelyn seurannasta esitetyn komission kertomuksen liite (KOM(2004) 0648, s. 108).

b) arvioida virastojen toiminnan laajempaa eurooppalaista lisäarvoa kunkin viraston toiminta-alalla sekä virastomallin tarkoituksenmukaisuutta, vaikuttavuutta ja tehokkuutta Euroopan unionin politiikkojen toteutuksessa tai niihin osallistumisessa;

c) määritellä ja kehittää virastojen toiminnan vaikutusta, jotta Euroopan unionin toiminta on lähellä kansalaisia, helposti lähestyttävää ja näkyvää;

12. odottaa tällaisen yleisanalyysin olevan saatavilla vuoden 2005 loppuun mennessä, jotta se voi kattaa kolmivuotiskauden uuden varainhoitoasetuksen voimaantulosta siitä aiheutuvaan erillisvirastojärjestelmän uuteen kehykseen asti;

13. pyytää virastoja osallistumaan aktiivisesti tällaiseen prosessiin ja toimimaan yhteistyössä komission kanssa sekä ottamaan esiin tarvittavia aiheita, joiden ne katsovat olevan tärkeitä niiden toiminnan, aseman, tehtävien ja tarpeiden kannalta, sekä mitä tahansa aiheita, jotka voisivat auttaa parantamaan koko vastuuvapausmenettelyä, jotta myötävaikutettaisiin tällaisen prosessin onnistumiseen ja lisättäisiin virastojen tilintekovelvollisuutta ja avoimuutta; pyytää virastoja esittämään nämä myös asiasta vastaaville valiokunnille;

14. pyytää komissiota esittämään rinnakkain tämän prosessin kanssa viimeistään vuoden 2005 loppuun mennessä ehdotuksia muutoksiksi olemassa olevien virastojen perussäädöksiin, jotta muun muassa optimoitaisiin komission suhteet virastojen kanssa; katsoo, että näillä ehdotuksilla pitäisi pyrkiä

a) lisäämään komission ja virastojen välistä kommunikaatiota;

b) luomaan tai laajentamaan yhteistyötä katettavien tarpeiden, saavutettavien tavoitteiden ja tuotosten sekä niiden saavuttamisessa käytettävän strategian määrittelyssä ja valvonta- ja arviointistandardien vahvistamisessa;

c) parantamaan toimien täydentävyyttä, organisoimaan tarpeelliset resurssit paremmin ja osoittamaan ne tehokkaasti tulosten saavuttamiseksi sekä luomaan viestintästrategia näiden tulosten levittämiseksi;

15. korostaa, että ennen kuin päätetään ehdottaa uuden viraston perustamista, komission on arvioitava perin pohjin kyseisen viraston toiminnan tarpeellisuutta ja sen tuomaa lisäarvoa, ottaen huomioon olemassa olevat rakenteet sekä toissijaisuuden, talousarviota koskevan kurinalaisuuden ja menettelyjen yksinkertaistamisen periaatteet;

16. odottaa komission esittelevän pikaisesti virastojen henkilöstöpolitiikkaa koskevat suuntaviivat, jotka parlamentti pyysi komissiota esittelemään ennen vuoden 2005 talousarviomenettelyn päättymistä;

Yleiset näkökohdat erillisvirastoille

17. odottaa saavansa vastedes kultakin virastolta asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002 72 artiklan 5 kohdan mukaisesti kertomuksen, jossa on yhteenveto sisäisen tarkastajan tekemistä tarkastuksista, annetuista suosituksista ja näiden suositusten johdosta toteutetuista jatkotoimista;

18. kehottaa virastoja lisäämään pyrkimyksiään soveltaa henkilöstösääntöjä ja muuta henkilöstöä koskevia palvelussuhteen ehtoja oikein henkilöstönsä osalta (rekrytointimenettely ja päätökset, henkilöstötiedot, palkkojen ja muiden korvausten laskenta, ylennyspolitiikka, avoimien toimien osuus, kiintiöt sukupuolten välisen tasa-arvon noudattamiseksi jne.);

19. panee merkille, että nais- ja miestyöntekijöiden prosenttiosuus virastojen kokonaishenkilöstössä osoittaa yleisesti ottaen, että naisten ja miesten välillä on olemassa epäsuhta; pitää valitettavana, että lähes kolmasosa henkilöstöstä on miehiä ja että miehet ovat yliedustettuina ylemmän palkkaluokan tehtävissä, kun taas naiset ovat yliedustettuina alhaisen palkkaluokan tehtävissä; edellyttää virastojen ryhtyvän välittömiin ja tuloksekkaisiin toimiin tilanteen korjaamiseksi;

20. kehottaa virastoja varmistamaan, että miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta 23. syyskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/73/EY ([1]) kaikki asiaa koskevat säännökset sisällytetään virastojen henkilöstöpolitiikkoihin;

21. edellyttää, että virastot noudattavat tilintarkastustuomioistuimen huomautusten pohjalta täysimääräisesti varainhoitoasetuksessa säädettyjä talousarvioperiaatteita ja etenkin yhtenäisyyden ja talousarvion totuudenmukaisuuden periaatteita; pyytää niitä virastoja, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, täyttämään varainhoitoasetuksen vaatimukset kirjanpitoasioissa ja vahvistamaan menettelyjään sisäisen hallinnoinnin ja valvonnan alalla edelleen pyrkien lisäämään tilintekovelvollisuutta, avoimuutta ja eurooppalaista lisäarvoa;

22. rohkaisee virastoja ja etenkin niitä, joiden toiminnalla on yhtymäkohtia muiden virastojen toiminnan tai tavoitteiden kanssa, lujittamaan yhteistyötään ja avaamaan tällä tavoin mahdollisuuksia kehittää synergiaa; pyytää niitä virallistamaan tarpeen mukaan tällaisen yhteistyön erityisillä sopimuksilla (yhteiset lausumat, yhteisymmärryspöytäkirjat, päätökset yhteissuunnittelusta tai toisiaan täydentävistä toimista/ohjelmista), jotta voidaan varmistaa, ettei ilmene päällekkäisyyksiä, että jokaisen viraston toiminta on selvästi yksilöity ja että yhteisten pyrkimysten tulokset maksimoivat virastojen työn lisäarvon ja vaikutuksen; odottaa saavansa säännöllisesti tietoja tältä alalta;

23. pyytää virastoja kiinnittämään erityistä huomiota menettelyihin, jotka koskevat sopimusten myöntämistä ja hallinnointia; pyytää virastoja ryhtymään kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimiin hallinnollisten rakenteidensa suhteen, jotta voidaan lujittaa niiden sisäisiä valvontamenettelyjä, kanavia ja hallinnointia; katsoo, että tällaisiin toimiin voisi, kun se on tarpeen tai toteuttamiskelpoista, kuulua sellaisten erityisyksiköiden perustaminen, joiden tehtävänä on neuvoa riskianalyysin perusteella, miten parhaiten voitaisiin valmistella sopimusmenettelyjä, varmistaa valvonta ja toteuttaa jatkotoimia vaatimusten mukaisesti; pyytää tältä osin komissiota ja tilintarkastustuomioistuinta lujittamaan yhteistyötä virastojen kanssa;

24. panee merkille ne vaikeudet, joihin etenkin vastikään perustettujen virastojen eräät johtajat viittasivat ja jotka koskevat varainhoitoasetuksessa vahvistettujen raportointiaikataulujen ja -määräaikojen noudattamista virastoissa; pyytää virastojen johtajia ilmoittamaan varainhoitoasetuksen tarkistamista vuonna 2005 silmällä pitäen parlamentin budjettivaliokunnalle ja talousarvion valvontavaliokunnalle tähän asti havaituista vaikeuksista, jotta niitä voidaan käsitellä asetuksen tarkistamisen yhteydessä; edellyttää, että virastojen johtajat tekevät yksityiskohtaisia ehdotuksia vaihtoehtoisista määräaikajärjestelyistä, jotka sopivat parhaiten niiden toimintavaatimuksiin mutta jotka kunnioittavat samalla varainhoitoasetuksessa virastoille asetettuja raportointivelvollisuuksia;

25. panee merkille virastojen johtajien myönteisen vastauksen vastuuvapaudesta vastaavan parlamentin valiokunnan pyyntöön tarkemman viestintäjärjestelmän luomisesta etenkin sen suhteen, että virastot toimittavat kyseiselle valiokunnalle asiakirjoja, jotka liittyvät virastojen raportointivelvollisuuksiin; katsoo, että tällaisen viestinnän parempi organisointi vahvistaa parlamentin yhteistyötä virastojen kanssa ja lisää demokraattista valvontaa;

26. pyytää virastojen johtajia liittämään vastedes vuotuiseen toimintakertomukseensa, joka esitetään yhdessä taloutta ja hallintoa koskevien tietojen kanssa, lausuman toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta, joka on samanlainen kuin komission pääjohtajien allekirjoittamat lausumat;

27. pyytää virastoja kehittämään kattavan viestintästrategian, jossa otetaan huomioon tarve antaa niiden työn tulokset asianmukaisessa muodossa suurelle yleisölle kuten myös toimielimille, jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, asiantuntijoille, kumppaneille tai tietyille tuensaajille; pyytää virastoja lisäämään tällaisen strategian kehittämiseksi yhteistyötään ja tietojen vaihtoa parhaista käytännöistä kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi; edellyttää, että parlamentin asiasta vastaavat valiokunnat saavat virastoilta ennen seuraavaa vastuuvapausmenettelyä asianmukaisesti tietoja siitä, miten tällaisen strategian luomisessa on edistytty, jotta varmistetaan niiden toiminnan tehokas ja hyvissä ajoin tapahtuva seuranta;

([1]) EYVL L 269, 5.10.2002, s. 15.

Yleiset näkökohdat tilintarkastustuomioistuimelle ja erillisvirastoille

28. panee tyytyväisenä merkille tilintarkastustuomioistuimen aloitteen lisätä virastoja koskeviin erityiskertomuksiinsa taulukon, jossa esitetään yhteenveto kunkin viraston toimivaltuuksista, hallinnosta, käytettävissä olevista varoista sekä tuotteista ja palveluista; katsoo, että tämä taulukko lisää näiden yhteisön elinten toiminnan selkeyttä ja avoimuutta sekä tarjoaa hyödyllisen lähtökohdan tarpeen mukaan tehtäville vertailuille, jotta voidaan myötävaikuttaa yhdenmukaistetun kehyksen vahvistamiseen virastoille parlamentin pyyntöjen mukaisesti;

29. pyytää tilintarkastustuomioistuinta ja virastoja vahvistamaan yhteistyötään sellaisten menettelyjen ja teknisten välineiden parantamiseksi, joilla kehitetään talousarvio- ja varainhoitoasioiden moitteetonta hoitoa, jotta voidaan vahvistaa metodologia, joka luo prosessin alusta alkaen pohjaa vastuuvapauden myöntämiselle; edellyttää saavansa säännöllisesti tietoja edistymisestä ja parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanosta;

30. pyytää tilintarkastustuomioistuinta ja virastoja lisäämään ns. kontradiktorisen menettelyn avoimuutta ennen tilintarkastustuomioistuimen lopullista kertomusta, jotta voidaan välttää ristiriidat tai epäselvyydet, jotka voisivat vaarantaa menettelyn uskottavuuden; pyytää tältä osin tilintarkastustuomioistuinta ja komissiota ehdottamaan toteuttamiskelpoista tapaa päivittää tietoja tehdyistä parannuksista ja/tai havaituista ongelmista siitä alkaen, kun tilintarkastustuomioistuimen alustavasta kertomuksesta keskustellaan ensimmäisen kerran, siihen asti kun tehdään päätös vastuuvapauden myöntämisestä, jotta tarjottaisiin mahdollisimman tarkka kuva virastojen tilanteesta.